

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

**KUNINKAANTAMMEN ETELÄRINNE,
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 12166**

Hankenro 0585_4
HEL 2011-001205

SISÄLLYS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 24.1.–11.2.2011

- Viranomaisyhteistyö
  - Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet
- Mielipidekirjeet
  - Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet
- Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Kaavaluonnos nähtävillä 1.–19.10.2012

- Viranomaisyhteistyö
  - Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet
- Mielipidekirjeet
  - Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet
- Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Asemakaavan muutosehdotus nähtävillä (MRL 65 §) 21.12.2012–28.1.2013

- Lausunnot
  - Tiivistelmät lausunnoista ja vastineet

LIITE

Keskustelutilaisuuden muistio 1.2.2011
Keskustelutilaisuuden muistio 4.10.2012

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Mielipiteen tai muistutuksen esittäjät on ilmaistu koodein, kun kyseessä on yksityishenkilö. Koska henkilötietojen ja henkilörekisterin esittämistä avoimessa verkossa rajoittavat henkilötietolaki ja laki viranomaistoiminnan julkisuudesta, ei koodien selitystä yksityishenkilöiden osalta ole julkaistu vuorovaikutusraportin internetversiossa.

Jäljennökset kaikista kannanotoista ja mielipiteistä sekä koodien selitys ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 24.1.–11.2.2011

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa 24.1.–11.2.2011 ja viraston internetsivuilla. Suunnitelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin 1.2.2011.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskuksen, rakennusviraston, ympäristökeskuksen, rakennusvalvontaviraston, kiinteistöviraston, Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) ja Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa. Kaava-alue kuuluu Kuninkaankolmion kehittämisvyöhykkeeseen, jossa tehdään säännöllistä yhteistyötä myös Vantaan ja Espoon kaupunkien kanssa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin lausunnot (4 kpl) ympäristökeskukselta, sosiaalivirastolta, kaupunginmuseolta ja Helsingin seudun liikenteeltä (HSL).

Helsingin kaupungin sosiaalivirastolla (10.2.2011) ei ole huomautettavaa etelärinteen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Helsingin kaupunginmuseolla (26.1.2011) ei ole huomautettavaa etelärinteen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus toteaa (24.3.2011), että joukkoliikenteen katuyhteyden edut ja haitat on syytä selvittää huolellisesti, etenkin hyötyvaikutukset matka-aikoihin ja joukkoliikenteen käyttöasteeseen. Lisäksi tulee selvittää siitä aiheutuvat haitat luonnolle sekä virkistys- ja ekologisille yhteyksille. Mikäli hyödyt punnitaan haittoja suuremmiksi, tulisi ympäristökeskuksen mielestä selvittää, miten rakentaminen toteutetaan haitattomimmin ja millaisilla yli- tai alikulkujärjeste-

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

---

lyillä poikittainen virkistysyhteys voidaan säilyttää mahdollisimman toimivana.

Vastine

Kuninkaantammen osayleiskaavassa on osoitettu joukkoliikennekatuyhteys Perhekunnantien suunnasta Kuninkaantammeen. Nykyisessä asemakaavassa on puiston läpi osoitettu joukkoliikennekatuvaraus (Suvuntie), jonka linjaus on puiston ja korttelirakenteen kannalta epätarkoituksenmukainen. Monet Kuninkaantammen palveluista, mm. terveyspalvelut ja osa kaupallisista palveluista, tulevat sijaitsemaan Kannelmäessä. Vastaavasti Kuninkaantammeen on tulossa mm. Hakuninmaan ja Maununnevan asukkaita palveleva koulu. Hakuninmaalta Kannelmäen kautta keskustaan kulkevan bussiyhteyden jatkaminen joukkoliikennekatua pitkin Kuninkaantammeen on siten perusteltua.

Joukkoliikennekadun liikennemäärät ovat ennakoitavissa vähäisiksi (noin 200 ajon/vrk) ja seudullisen virkistysreitien ja kadun risteys on mahdollista suunnitella jalankulun ja pyöräilyn ehdoilla. Katu on osoitettu kahden runkovesiputken kohdalle, jolla ei saa kasvaa puustoa ja jolla kulkee nyt leveä metsätie. Kadun rakentaminen muuttaa nykyisen metsätien asfaltoiduksi kaduksi, mutta linjaus pysyy metsätien mukaisena. Näin ollen joukkoliikennekadun rakentamisella ei voida katsoa olevan merkittäviä vaikutuksia luontoon, maisemaan tai alueellisiin ja seudullisiin virkistys- ja ekologisiin yhteyksiin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) toteaa (1.2.2011), että alueen joukkoliikennelinjastoa sekä katujen ja pysäkkien suunnittelua koskevat tarkemmat suunnitelmat tulee tehdä yhdessä HSL:n kanssa. HSL:n mielestä tähänastinen yhteistyö on ollut hyvää ja yhteistyön toivotaan jatkuvan.

Vastine

Joukkoliikenne ja sen vaatimat tilatarpeet, pysäkit ja liikenteen sujuvuus ovat olleet avainasemassa Kuninkaantammen katujen suunnittelussa. Kaavaehdotukseen sisältyy liikennesuunnitelma, jota on suunniteltu yhteistyössä HSL:n kanssa.

Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yksi mielipidekirje (**Mi1**).

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Mielipiteen esittäjä (Mi1) on huolissaan joukkoliikennekadun rakentamisesta Hakuninmaalta Kuninkaantammen asuntoalueelle Perhekunnantietä jatkaen.

On outoa, että katuyhteyttä perustellaan sillä, että lapsia voisi kuljettaa bussilla päiväkotiin Kuninkaantammeen, vaikka Hakuninmaalla on jo kaksi päiväkotia. Perhekunnantiellä vastustetaan joukkoliikennekatua, ja syynä on liikennemäärien kasvu ja läpiajon lisääntyminen: kerran puhkaistua tietä olisi Vantaan bussien, taksien ja jakeluautojen ym. helppo käyttää. Erityisesti huolettava henkilöautojen ja bussien ylinopeudet ja kiihdytykset, joita on ilmennyt aiempien liikennejärjestelyjen (etuajo-oikeuden muutos, suojatiekorotukset, nopeusrajoituksen lasku) jälkeen. Kadun nykyisiin liikennejärjestelyihin tulisi puuttua rajoittamalla liikennettä, laskemalla nopeuksia ja lisäämällä turvallisuusjärjestelyjä, sillä alueella on paljon lapsia. Lisäksi huolestuttaa nykyinen ja tuleva liikennemelu sekä melusta asunnoille ja luonnolle kohdistuva haitta.

Vastine

Kuninkaantammeen rakennetaan päiväkodin lisäksi koulu, johon tulevat luokat 1–9. Koulu tulee palvelemaan myös Hakuninmaan ja Maunannevan asukkaita. Joukkoliikennekatua tarvitaan nimenomaan bussiliikenteelle. Nykyistä linjaa 43 jatketaan Kuninkaantammeen, mikä palvelee Kuninkaantammen asukkaiden yhteyksiä Kannelmäen palveluihin ja muualle reitin varrelle. Hakuninmaata se palvelee tuomalla asukkaat Jokeri 2:n vaihtopysäkillä, josta on nopea ja tiheä yhteys Myyrmäkeen sekä itäiseen Helsinkiin.

Joukkoliikennekadun liikennemäärät ovat ennakoitavissa vähäisiksi (noin 200 ajon/vrk). On olemassa keinoja, millä läpiajo voidaan estää. Tässä kohteessa selvitetään mm. mahdollisuutta rakentaa kadusta yksisuuntainen liikennevaloilla ohjattuna Kartanonkosken tapaan.

Nykyiselle Perhekunnantielle on toteutettu korotetut suojatiet ja asetettu 30 km/h rajoitus liikenneturvallisuuden parantamiseksi. On mahdollista lisätä korotuksia myös kadun pohjoispäähän.

Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Etelärinteen osallistumis- ja arviointisuunnitelma esiteltiin Kuninkaantammen keskustan kaavaluonnoksen kanssa yhteisessä keskustelutilaisuudessa Pitkälänmajalla 1.2.2011. Tilaisuuteen osallistui kaupungin edustajien lisäksi noin 35 henkilöä. Keskustelua käytiin pääasiassa liikenteestä: Hämeenlinnanväylän uudesta liittymästä ja sen rakentamisaikataulusta, liikennemelusta, tulevista joukkoliikennejärjestelyistä.

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

---

lyistä, Kuninkaantammentiestä jne. Varsinaisesti kaava-aluetta koskevaa keskustelua käytiin Helene Schjerfbeckin puistosta, joukkoliikennekadusta ja sen vaikutuksista Perhekunnantien liikenteeseen sekä uusien rakennusten korkeudesta.

Asemakaavan muutosluonnos nähtävillä 1.10.2012–19.10.2012

Asemakaavan muutosluonnos oli nähtävänä 1.10.2012–19.10.2012 kaupunkisuunnitteluvirastossa, kaupungintalolla ja viraston internetsivuilla. Luonnosta koskeva yleisötilaisuus pidettiin 4.10.2012.

Viranomaisyhteistyö

Helsingin kaupunginmuseolla (5.10.2012) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta.

Helsingin kulttuurikeskuksella (19.10.2012) ei ole asiasta huomautettavaa.

Helsingin kaupunginkirjastolla (19.10.2012) ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosluonnoksesta.

Helsingin ympäristökeskuksella (19.10.2012) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosluonnoksesta.

Helsingin talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosasto (19.10.2012) ilmoitti, ettei se anna asiasta lausuntoa.

Helsingin rakennusvirasto esittää kannanotossaan (19.10.2012), että jatkosuunnittelussa tulee huolehtia riittävästä aluevarauksista lumen varastointia varten sekä tarkastella mahdolliset väliaikaiset lumenvastaanottoaikat. Lisäksi koko Kuninkaantammen projektialueelle tulisi laatia lumilogistinen selvitys.

Katualueiden leveyden riittävyys tulisi tarkistaa etenkin maanalaisten teknisen huollon verkostojen kannalta. Luonnoksessa esitettyjen kivi- ja kivi- ja kortteleiden rajausta tulisi tarkastella niin, että kivi- ja kivi- ja korttelialueiden puolelle katualueisiin rajautuessaan. Palloilukentän pohjoispuoleinen kivi- ja kivi- ja korttelialue tulisi poistaa tai esittää ohjeellisena. Katualueille istutettavat puut ja palloilukenttä tulisi esittää liikimääräisinä tai sijainniltaan ohjeellisina. Kaupunkikuvallisesti arvokkaan puuston säilyttämistä koskevaa määräystä olisi aiheellista täydentää lisäyksellä "ja tarvittaessa istuttaa".

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Asemakaavan hankeohjelma ja kustannusarvio tulee tehdä Fore-järjestelmän Helsinki-hankepuuhun. Helene Schjerfbeckin puiston ja puistoon rakennettavan hulevesijärjestelmän rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 5,4 miljoonaa euroa. Asemakaavan muutosluonnoksen mukaiset muut investointikustannukset rakennusvirastolle ovat noin 3 miljoonaa euroa.

Vastine

Kaavaan on tehty rakennusviraston esittämiä muutoksia ja tarkennuksia, mm. katualueita on suurennettu, kaavamerkintöjä kivimuureista sekä säilytettävistä puista on tarkistettu ja katualueille istutettavien puiden ja palloilukentän sijainti on merkitty ohjeellisena.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) toteaa kannanotossaan (18.10.2012), että kaavamutoksen liikenteellisten tavoitteiden (alueen kytkeminen osaksi tehokasta joukkoliikennejärjestelmää sekä joukkoliikenneyhteyksien parantaminen Kuninkaantammesta Perhekunnantielle ja edelleen Kannelmäkeen) kannalta joukkoliikennekadun toteutuminen on erittäin tärkeää. HSL toteaa edelleen, että pysäkkivarausten olisi hyvä näkyä asemakaavassa, jotta ne eivät unohtuisi katusuunnitelmista. Lisäksi pysäkkien yhteyteen sijoittuvien, polkupyörille tarkoitettujen liityntäparkkialueiden tarvetta tulisi tutkia.

Vastine

Etelärinteen kaava-alueelle sijoittuu yksi pysäkkipari, linjan 43 pysäkki. Kaavaan liittyvässä liikennesuunnitelmassa on esitetty pysäkit, katokset sekä varaus pyörätelineille. Jokeri 2:n ja linjan 474 pysäkit sisältyvät Kuninkaantammen keskustan kaava-alueeseen ja ne on esitetty keskustan liikennesuunnitelmassa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) toteaa kannanotossaan (12.10.2012), että kaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille ja että vesihuoltolinjat on pyrittävä sijoittamaan yleisille alueille. Mahdollisten johtokujal-aluevarausten tarve tulee selvittää. Asemakaavaselostuksessa tulee esittää vesihuollon yleissuunnitelma ja kustannusarvio. Hulevesien viivytysaltaiden ja -rakenteiden kustannukset tulee erotella vesihuollon rakentamiskustannuksista.

Parhailaan on käynnissä Helene Schjerfbeckin puiston ja hulevesien viivytysaltaiden rakennussuunnittelu, jonka yhteydessä laaditaan myös puistoon sijoittuvan vesihuollon rakennussuunnitelmia. Nämä tulee ottaa huomioon asemakaavan laadinnassa ja kaava-alueen vesihuollon

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

---

yleissuunnitelma tulee sovittaa yhteen laadittavien suunnitelmien kanssa. Tonttien ja yleisten alueiden tasauksissa tulee ottaa huomioon puiston hulevesialtaiden korkeusasema ja hulevesialtasiin johtavien viemäreiden vaatimat syvyydet ja kaltevuudet.

Pääkaupunkiseudun kunnissa ollaan parhaillaan uusimassa jätteiden kierrätyspisteverkostoa. Tavoitteena on, että kierrätyspiste olisi käytävissä yhden kilometrin etäisyydellä sekä kerros- että pientalovaltaisilla alueilla ja että alueella olisi vähintään 2 000 asukasta. HSY pyytää kaavaan varausta isolle kierrätyspisteelle. Vaihtoehtoisesti varaus voisi olla Kuninkaantammen keskustan tai lammenrannan kaavassa.

Vastine

Vesihuollon putket ja laitteet on sijoitettu pääosin yleisille alueille. Korttelin 33403 alueelle sijoittuu suunnittelualueen ainoa tonttialueelle sijoitettava vesihuollon linjaosuus.

Asemakaavaselostuksessa on esitetty muiden kustannusten ohella vesihuollon kustannukset. Kustannuksiin ei sisälly hulevesien viivytysaltaiden ja -rakenteiden kustannuksia eikä järjestelmiin välittömästi liittyviä vesihuollon putkien ja laitteiden kustannuksia.

Samanaikaisesti Helene Schjerfbeckin puiston rakennussuunnittelun kanssa laaditun puistoon sijoittuvan vesihuollon rakennussuunnitelmat on sovitettu yhteen kaava-alueen vesihuollon yleissuunnitelman kanssa. Lisäksi koko Kuninkaantammen alueesta on laadittu koontisuunnitelma (Ramboll, 22.12.2012), jossa on yhdellä kartalla esitetty kaikki alueelle laaditut vesihuoltosuunnitelmat.

Tonttien ja yleisten alueiden tasauksissa on huomioitu puiston hulevesialtaiden korkeusasema ja hulevesialtasiin johtavien viemärien vaatimat syvyydet ja kaltevuudet.

Kaava-aineistona on laadittu etelärinteen vesihuollon yleissuunnitelma (Ksv, 6.4.2012).

Etelärinteen kaava-alueella ei ole osoitettavissa sopivaa paikkaa isolle kierrätyspisteelle ja sen edellyttämille liikennejärjestelyille. Kaava-alueen kadut ovat lyhyitä ja kapeahkoja asuntokatuja ilman läpiajomahdollisuutta. Puistoalueelle Kuninkaantammenkierron tai Kuninkaantammenrinteen varteen ei ole mahdollista sijoittaa kierrätyspistettä ilman, että siitä koituisi kohtuutonta haittaa liikenteelle ja puistorakentamiselle. Paikkaa tutkitaan Kuninkaantammen muilla kaava-alueilla.

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Helsingin asuntotuotantotoimisto (Att) toteaa kannanotossaan (17.10.2012), että suunniteltu määrä pientalorakentamista (7 400 k-m²) vastaa osaltaan tällä alueella Helsingin kasvavaan pientalokesyntään sekä isompien asuntojen tarpeeseen. Samalla tulisi turvata myös koh- tuuhintaisten asuntojen rakentamismahdollisuudet. Tarvitaan myös pieniä ja keskisuuria asuntoja erilaisille asukasryhmille.

Kaavan vaatimus matalaenergiarakentamisen periaatteita soveltavasta rakentamisesta ja uusiutuvan energian hyödyntämisestä on ajan mu- kainen, mutta kaupungin tasolla uusiutuvan energian strategian tulisi myös pystyä seuraamaan määräystä, jotta se olisi mahdollisimman hy- vin toteutettavissa. Puun suosiminen rakennusmateriaaleissa tukee osaltaan energiatehokkuutta ja hiilijalanjäljen minimointia. Ehdottomat runkorakenteiden materiaaleja koskevat kaavamääräykset voivat aihe- uttaa ongelmia toteutusvaiheessa vähentämällä tarjoushalukkuutta, jo- ten runkoratkaisuihin ulottuvia määräyksiä tulisi välttää.

Kaava edellyttää maanalaista pysäköintiä. Pysäköintiratkaisun merkitys kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumiselle on suuri ja kaavan mukaisissa rakennuksissa autopaikkojen kustannukset ovat suuret. Siksi tulisikin tutkia myös maantasopysäköintiä. Pihakannen alaisten autopaikkojen ajoluiskia koskevaa määräystä, joka edellyttää niiden si- joittumista rakennuksiin, tulisi miettiä tarkkaan: vähintäänkin tulisi ase- makaavatasolla tutkia rakennusten ja ramppien oikea mitoitus. Koska rakentamisen toteutusaikataulu on alueella melko pitkä, tulisi tonttien välisiä yhteisjärjestelyjä esim. pysäköinnissä olla mahdollisimman vä- hän.

Pihakansien istuttamisvelvoite on sinänsä hyvä, mutta kansirakentami- nen rajoittaa kasvivalikoimaa. Peruskorjausten yhteydessä pihakansi joudutaan avaamaan, mikä tuo yhtiölle pitkällä aikavälillä merkittäviä yl- läpito- ja korjauskustannuksia. Kansipihat ovat myös ristiriidassa hule- vesien imeyttämisyökkimysten kanssa.

Kaavassa määrätään, että porrashuoneesta tulee olla yhteys läpi talon. Tämä tulisi jättää rakennussuunnittelussa ratkaistavaksi. Lisäksi mää- rätään jätehuoneet sijoitettaviksi rakennuksiin, mikä tulisi jäädä myö- hemmän suunnittelun harkintaan tai mahdollistaa vähintäänkin jäteka- tokset.

Kaavassa ei tulisi olla määräystä asuntojen koosta ja keskipinta-alasta, sillä asuntojen jakauma ja pinta-alamääritelmät ovat Att:n mukaan ajas- ta ja kysynnästä riippuvaisia.

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Vastine

Helsinki on sitoutunut osaltaan vauhdittamaan puurakentamisen edistämistä, mm rakentamisen aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen hillitsemiseksi. Asemakaavamääräys puurakentamisesta on tarkoituksenmukainen työkalu, kun tavoitteena on rakentamistavan määrällinen sysäys ja jatkuvuus, jotka ovat omiaan lisäämään myös toteuttajien tarjoushalukkuutta.

Kuninkaantammenkiertoa reunustavien korttelialueiden sijoittuminen loivaan rinteeseen on tasamaata otollisempi lähtökohta rakentaa asukkaiden autopaikat pihakansien alle. Esitetty ratkaisu mahdollistaa rakentaa kapeahkot pihat viihtyisiksi ja suojaisiksi ulko-oleskelutiloiksi. Vastaava kaupunkirakenne ja tiiveys eivät olisi mahdollista maanpäällisellä pysäköinnillä.

Kuninkaantammen suunnittelun yksi tärkeä tavoite on viihtyisät ja elävät katutilat. Läpitalon yhteys porrashuoneesta niin pihalle kuin kadulle on tämän tavoitteen kannalta tärkeä.

Kaava edellyttää piha-alueilla hulevesien viivyttämistä, ei imeyttämistä. Kaavassa on määräys hulevesien viivyttämisestä tonteilla.

Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) yhdeksi tavoitteeksi on asetettu perheasunnoiksi soveltuvien eli vähintään kahden makuuhuoneen asuntojen riittävän osuuden turvaaminen asuntotuotannossa. Tämän tavoitteen mukainen kaavamääräys koskee kaava-alueella niin kaupungin kuin yksityisenkin omistuksessa olevia alueita.

Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse kaksi mielipidettä koskien asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuuksissa ja puheimitse.

Mielipiteen esittäjä (Mi2) toivoo, että suunnitelmissa otettaisiin huomioon metsien luonnonmukaisuus. Arkkitehdeilla kun tuntuu olevan pakkonomainen tarve muuttaa puistoiksi kaikki ne metsät, joihin ei rakenneta taloja. Lähialueen asukkaat haluavat ympärilleen metsää steriilien puistojen sijaan. Puistot eivät edistä luonnon monimuotoisuutta eivätkä metsissä tapahtuvaa harrastustoimintaa, kuten suunnistusta, polkujuoksua, maastopyöräilyä tai lasten tutustumista luontoon. Mi2 toivoo

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

---

koskemattomia metsäalueita uusien kortteleiden liepeille ja pyytää lausuntaohjetta Helene Schjerfbeckin puistolle.

Vastine

Hakuninmaan pientaloalue ja Kuninkaantammi rajautuvat itälaidaltaan keskuspuiston pohjoisosaan, joka on virkistyskäyttöön tarkoitettua ulkoilumetsää ja kooltaan noin 250 ha. Nykyiset yhteydet asuinalueelta keskuspuistoon säilyvät.

Helene Schjerfbeckin puiston yhtenä tavoitteena on hulevesien käsittely luonnonmukaisin menetelmin syntypaikallaan sekä vesien pois johtaminen viivyttämällä niitä kosteikoissa ja lähipuistoissa. Puiston etelä- ja itäosissa puusto pyritään säilyttämään nykyisellään. Keskiosaan rakennetaan kosteikkoja louhekivineen ja kosteikkokasveineen sekä hulevesien käsittelystä kertova opastettu reitti. Puiston rakennetuimmat osat, purokaskadit altaineen, puistoaukiot jne. sijaitsevat pohjoisosassa uusien asuntokortteleiden tuntumassa.

Kotimaisten kielten keskuksen mukaan nimi Schjerfbeck lausutaan muodossa [schärvbek].

Päivittäistavarakauppa ry (Mi3) toteaa, että kaava-alueella sijaitsee eläinlääkinnällinen rajatarkastusasema, jossa toimii Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Kaavaehdotuksen mukaisen rakentamisen edetessä toiminta on lopetettava nykyisessä sijaintipaikassaan. Siirtyminen uuteen paikkaan vaatii aikaa kahdesta kolmeen vuotta.

Suomalaisen päivittäistavarakaupan näkökulmasta on tärkeää, että kaavoituksessa ja rakentamisvaiheessa taataan elinkeinonharjoittajille ja Eviralle nykyisen rakennuksen käytettävyyden riittävän pitkäksi aikaa tilapäisin liikennejärjestelyin. Vain näin voidaan taata lakisääteisen tarkastustoiminnan jatkuminen keskeytyksettä kotimaassa, kunnes aseman uusi sijaintipaikka selviää. Yhdistys korostaakin, että elinkeinon elämisen tarpeet tulee tältä osin turvata.

Vastine

Kaavamuutoksessa esitetään asumista nykyisen rajatarkastusaseman paikalle. Rajatarkastusaseman ympäristön rakentamista vaiheittain on tutkittu ja kaupunki on käynyt Senaatti-kiinteistöjen kanssa maanhankintaneuvotteluja, joissa on huomioitu Eviran toiminnan jatkuminen alueella siirtymävaiheen ajan.

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Keskustelutilaisuus pidettiin Kannelmäen koululla 4.10.2012. Tilaisuudessa asukkaille esiteltiin lyhyesti kaavaluonnoksen sisältö, liikennesuunnitelma ja rakentamisaikataulu sekä vastattiin esitettyihin kysymyksiin. Tilaisuuteen osallistui kaupungin edustajien lisäksi 24 henkilöä. Keskustelua käytiin erityisesti liikenteestä: uudesta Hämeenlinnanväylän liittymästä ja nykyisestä Kaivokselan liittymästä kaava-alueen ulkopuolella, nykyisestä ja tulevasta liikennemelusta ja rakentamisen aikaisista häiriöistä koko Kuninkaantammen alueella, sekä uusista joukkoliikennejärjestelyistä. Lisäksi keskusteltiin Kuninkaantammen eri osa-alueiden rakentamisaikatauluista, kaava-alueelle osoitetusta joukkoliikennekadusta ja sille vaihtoehtoisesta bussireitistä, Helen Schjerfbeckin puistosta yleisesti sekä puistosuunnitelmien esilläolosta.

Asemakaavan muutosehdotus nähtävillä (MRL 65 §) 21.12.2012–28.1.2013

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä 21.12.2012–28.1.2013.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, sosiaali- ja terveystoimi, pelastuslaitos, Helsingin Energia ja Helen Sähköverkko Oy, kaupungin museo, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY). Muistutuksia ei ole esitetty.

Vantaan kaupunki ilmoitti (19.12.2012), ettei se anna asemakaavan muutoksesta lausuntoa.

Liikuntavirasto (21.1.2013), **opetusvirasto** (14.12.2012) ja **ympäristökeskus** (28.5.2013) ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomautettavaa, eivätkä ole antaneet lausuntoa. **Asuntotuotantotoimisto** ei ole antanut lausuntoa kaavaehdotuksesta.

Lausuntojen tiivistelmät ja vastineet

Helsingin Energialla (8.2.2013), **Helen Sähköverkko Oy:llä** (8.2.2013) ja **kaupungin museolla** (8.1.2013) ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Kiinteistölautakunta (21.3.2013) toteaa lausunnossaan, että kaava-alue on lähes kokonaan Helsingin kaupungin omistuksessa ja että siten alueen toteutusta voidaan ohjata tonttien luovutusehdoilla ja rakennuttajien valinnalla. Valtio on vuonna 2012 luovuttanut kaupungille maata

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

ja kaupunki on sitoutunut luovuttamaan näille alueille kaavoitettavat tontit kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Valtio omistaa kaava-alueella edelleen maa-alueen, jolla sijaitsee Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran käytössä oleva rakennus.

Asemakaavan muutosehdotuksessa määrätään, että rakennusten tulee olla puurakenteisia. Kaavamääräys tarkoittanee, että rakennusmateriaaliksi on määrätty kauttaaltaan puu rakennustyyppistä riippumatta, jolloin runkorakenteidenkin pitää olla puuta. Puurakentaminen on yksi Helsingin rakentamisen painopistealueita tulevaisuudessa. Asemakaavassa ei kuitenkaan pitäisi määritellä rakennusten kantavan rungon eikä välipohjien materiaalia. Paloturvallisuuden varmistaminen ja rakennusten jäykistys sekä märkätilat voi olla järkevää ja taloudellista toteuttaa kivirakenteisina. Asemakaava on liian aikainen vaihe lukita hyvin erityyppisten asuinrakennusten runko- ja välipohjamateriaali etenkin, kun kaava samanaikaisesti edellyttää matalaenergiarakentamisen periaatteiden noudattamista. Tämän tyyppisestä matalaenergiarakentamisesta ei alalla liene laaja-alaista kokemusta eikä osaamista, joka voi vähentää potentiaalisten toimijoiden määrää ja hidastaa alueen toteutumista. Puu- ja matalaenergiarakentamisen yhteensovittamista ja niiden yhteisvaikutuksia ei kosteustieteiden osalta vielä riittävän hyvin tunneta, jotta varmistuttaisiin, ettei näissä rakennuksissa synny kosteus- ja homeongelmia tavanomaista herkemmin. Kiinteistölautakunnan mielestä puurakentamista koskevaa määräystä olisi syytä väljentää muotoon "rakennusten tulee pääosin olla puurakenteisia". Lisäksi materiaaliveintoja voidaan luontevasti ohjata tonttien luovutusehdoissa ja sopia asiasta yhdessä kaavoittajan ja toteutusorganisaatioiden kanssa.

Kiinteistölautakunta ehdottaa tontin 33399/2 jakamista kahteen tonttiin, korttelin 33401 jakamista kolmeen tonttiin ja korttelin 33403 tonttien rakennusoikeuden pienentämistä 10 neliöllä. Näin vältytään väestönsuojan rakentamisvelvoitteelta, joka olisi tonttien rakennusoikeuteen nähden suhteellisen kallista. Väestönsuojien käyttö irtaimistovarastoina ei toisaalta ole luontevaa pientaloympäristössä, missä varastotilat ovat muutenkin asuntojen yhteydessä. Tontilla 33399/2 sijaitsevan pysäköimispaikan käyttöoikeus voidaan jakaa kahden tontin kesken kaavamääräyksellä ja myöhemmin varmistaa pysäköimispaikan yhteinen käyttö tontinluovutusehdoissa, vaikka kaavassa alue merkitään vain yhdelle tontille. Rakennusten muotoa, mitoitus sekä kerroslukua ja sijoittelua koskevien merkintöjen sisällyttämistä asemakaavaan tulisi vielä harkita. Kiinteistölautakunnan mielestä olisi esim. tontin 33399/2 rakennusalojen ohjaamiseksi hyvä vaihtoehto pelkkä prosenttimääräinen kirjaus kaavaselostukseen tai kaavamääräyksiin eri kerroskorkeuksien osuudesta.

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Kaava määrää tonteille hulevesien viivytystilavuuden ja ohjaa tontteja rakentamaan kortteleittain yhteisiä sadepuutarhoja osana laajempaa, osayleiskaava-alueelle laadittua hulevesihallintajärjestelmää. Rakennusten ja tonttien kuivatusjärjestelmillä on erittäin tärkeä yhteys rakennushankkeilta edellytettyyn hulevesien hallintaan. Kaavassa rakennusalat on pääsääntöisesti merkitty rakennettaviksi noin 0,5 metrin etäisyydelle katualueista tai jopa kiinni katuun tai viheralueen rajaan. Näin ehdasta ratkaisua tulee välttää, sillä tilanahtaus tai -puute rakennuksen kuivatusjärjestelmien kannalta kriittisessä paikassa vaikeuttaa merkittävästi näiden välttämättömien teknisten järjestelmien huoltoa, ylläpitoa ja saneerausta koko rakennuksen elinkaaren ajan. Kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan suositeltavaa olisi, että kyseinen etäisyys olisi noin kaksi metriä, mutta vähintään yksi metri. Näin luotaisiin paremmat edellytykset hulevesien hallinnalle sekä suojeltaisiin rakennuskantaa kosteus- ja homeongelmilta.

Asemakaavaehdotus määrää, että kaikilla korttelialueilla on sovellettava matalaenergiarakentamisen periaatteita. Kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan määräys on muotoilultaan varsin tulkinnanvarainen ja voi näin vaikeuttaa tonttien suunnittelua ja toteuttamista esim. heikentämällä rakennuslupakäsittelyn ennakoitavuutta. Kiinteistötoimen osalta on erityisen olennaista, että kaupungin omistamista tonteista kiinnostuneille voidaan jo neuvotteluvaiheessa kertoa tonttien rakentamiseen liittyvät keskeiset rakennustekniset ja muut reunaehdot. Tulee edelleen huomioida, että uudet valtakunnalliset rakentamisen energiatehokkuutta koskevat vaatimukset ovat jo kiristyneet ja kiristynevät edelleen vuoteen 2020 mennessä. Kiinteistölautakunta katsoo, että tiukasti tulkittuna matalaenergiarakentamista koskevat kaavamääräykset voivat perusteettomasti ja saavutettaviin hyötyihin nähden kohtuuttomasti nostaa rakentamisen kustannuksia kaava-alueen tonteilla. Kaupunki edellyttää asuntorakentamista koskevissa tontinluovutuksissa, että uudisrakennus täyttää A-energialuokan vaatimukset. Kiinteistölautakunta ei näe kaavamääräyksiin tapahtuvalle nykyisten energiatehokkuusvaatimusten lisäksi tarvetta, koska viranomaisohjaus ja tontinluovutuksella tapahtuva ohjaus on uudistuotannossa jo varsin tehokasta.

Kaava määrää lisäksi, että on hyödynnettävä uusiutuvaa energiaa ja että uusiutuvan energian hyödyntämiseen tarkoitetut laitteet tulee suunnitella osana arkkitehtuuria. Tulisi vielä selventää, mitä uusiutuvan energian käyttövelvoite voi merkitä yksittäisen kiinteistön ja sen rakennustalouden näkökulmasta katsottuna.

Kaavamääräys edellyttää, että A-korttelialueiden maaperän pilaantumistarve on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostet-

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

tava ennen rakentamiseen ryhtymistä. Määräyksen tulisi kuitenkin koskea niitä osa-alueita, joita käyttöhistoriansa tai muun luotettavan selvityksen perusteella on syytä epäillä maaperältään pilaantuneiksi. Määräystä, jonka mukaan asemakaavan mukaisesta asuntokerrosalasta vähintään 50 % toteuttaa perheasuntoina (kaksi makuuhuonetta tai enemmän), ja joiden keskipinta-alan tulee olla vähintään 80 h-m², ei tule merkitä kaavaan. AM-ohjelman mukaisesti edellä tarkoitettu velvoite tullaan sisällyttämään tontinluovutusehtoihin ja se tulee käytännössä koskemaan koko aluetta kaupungin suuren maanomistusosuuden ansiosta.

Maaperä alueella on hyvä ja rakentamisolosuhteet ovat siten lähtökohdallisesti edulliset.

Vastine

Puurakentamista koskeva määräys on muutettu muotoon: "Rakennusten tulee olla puurakenteisia. Rakennusten kantava runko ja välipohjat asuinkerrosten välillä tulee rakentaa pääosin puusta. Julkisivumateriaalina on käytettävä puuta. Kellarin ja kellarin maanpäällisen osan tulee olla kivirakenteinen."

Rakennusalojen rajauksia ja massoitteluja on tarkistettu ja osittain väljennetty lausunnossa esitetyn suuntaisesti. Pientalokorttelit (AO, AP) on jaettu tontteihin, joiden koko ei velvoita väestönsuojien rakentamista. Kaavan määräys, joka sallii asukkaiden autopaikkojen sijoittamisen tonttirajoista riippumatta, on muutettu koskemaan A-korttelialueiden lisäksi myös AP- ja AO-korttelialueita.

Pyrkimys ekotehokkuutta edistäviin ratkaisuihin on Kuninkaantammessa johdonmukaisesti noudatettava suunnitteluperiaate. Määräys, jonka mukaan alueella on sovellettava matalaenergiarakentamisen periaatteita, on muotoiltu yhteistyössä eri hallintokuntien edustajien kanssa. Se kertoo tavoitteen, mutta ei anna tiukkaa numeerista arvoa. Rakentamisen energiamääräykset ja -termistö sekä energialuokitus kehittyvät, ja myös kaupungin tulkintoja ja menettelytapoja kehitetään. Matalaenergiarakentamista voidaan käyttää yleisterminä kuvaamassa asuinrakentamisen tavoitteita Kuninkaantammessa. Valtakunnallisilla uusilla rakentamisen energiamääräyksillä kannustetaan innovatiiviseen ja monialaiseen suunnitteluun, joten hankekohtaista tulkintaa pitää tehdä aina rakennuslupakäsittelyn yhteydessä. Koska Kuninkaantammessa on kaupungin lisäksi yksityistä maanomistusta, jota tontinluovutusehdot eivät koske, on matalaenergiatavoitteen syytä olla kirjattuna asemakaavamääräyksissä.

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

Uusiutuvan energian hyödyntäminen tulee lähitulevaisuudessa osaksi normaalia rakennustoimintaa, ja on tarkoituksenmukaista, että se otetaan huomioon jo Kuninkaantammen rakennusten arkkitehtuurin suunnitteluvaiheessa. On todennäköistä, että laitteiden kustannustehokkuus kehittyy voimakkaasti. Asemakaavamääräys ei ohjaa tiukasti laitteiden tai niiden avulla tuotettavan energian määrää.

Kaavamääräys koskien maaperän pilaantumistarpeen selvittämistä ja pilaantuneen maaperän kunnostamista on muutettu koskemaan vain korttelia 33398.

Asemakaavamääräys huoneistotyyppijakaumasta on AM-ohjelmassa esitetyn linjauksen mukainen. AM-ohjelman mukaan asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta käytetään, kun alueella on valtion omistamaa tai yksityistä maata. Osan Kuninkaantammen etelärinteen kaava-alueesta omistaa Senaatti-kiinteistöt.

Yleisten töiden lautakunta (12.2.2013) toteaa, että rakennusvirasto on tehnyt asemakaavan muutosehdotuksessa yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ja asemakaavaan on tehty rakennusviraston esittämiä muutoksia.

Asemakaavan muutosehdotuksen liikennesuunnitelmaluonnoksessa on esitetty Muotokuvankadulle ja Asetelmankujalle pysäköintiä ajoradalle sekä jalkakäytävät molemmin puolin. Katualueen leveys ei kuitenkaan mahdollista jalkakäytävien rakentamista ajoradan molemmille puolille, koska silloin valaistukselle ja lumelle ei jää yhtään tilaa. Yleisten töiden lautakunta ehdottaa, että jalkakäytävä rakennetaan vain toiselle puolelle katua tai katualueutta levennetään tai tutkitaan pihakadun mahdollisuutta. Jatkosuunnittelussa tulee huolehtia riittävästä aluevarauksista lumen varastointia varten sekä tarkastella mahdolliset väliaikaiset lumenvastaanottoapaikat. Koko Kuninkaantammen projektialueelle tulee laatia lumilogistinen selvitys.

Asemakaavan muutosehdotuksen mukaisten, rakennusviraston vastuulla olevien katujen ja viheralueiden kustannusarvio on yhteensä noin 6,8 miljoonaa euroa. Helene Schjerfbeckin puiston ja puistoon rakennettavan hulevesijärjestelmän rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 5,4 miljoonaa euroa. Katualueiden kustannukset ovat noin 1,4 miljoonaa euroa.

Vastine

Kaava-alueen katualueita on lausunnon perusteella kapeimmilta osiltaan levennetty ja katujärjestelyt muutettu siten, että jalkakäytävä on

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

vain toisella puolen katua. Kaavaselostukseen sisältyvää arviota kaavan toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista on samalla tarkistettu.

Sosiaali- ja terveysvirasto (8.2.2013) edellyttää, että uuden asuinalueen suunnittelussa noudatetaan kaupunginhallituksen (29.10.2012) hyväksymiä esteettömyyslinjauksia. Lausunnon mukaan esteettömyyden kannalta ongelmia voivat aiheuttaa korkeuserot, jotka vaikeuttavat riittävän loivien ja esteettömien kulkureittien suunnittelua. Kaava edellyttää A-korttelialueiden autopaikkojen sijoittamista kellariin tai pihakan-
nen alle. Yhteydet autopaikkoihin tulee olla esteettömiä. Lisäksi piha- ja katutasolle lähellä sisäänkäyntejä tarvitaan liikkumisesteisille soveltuvia autopaikkoja. Kaava sallii A-korttelialueilla esteettömän sisäänkäynnin järjestämisen pihan puolelta asuntoon ja porrashuoneeseen, mikä ei ole asukkaiden ja rakennusten käyttäjien kannalta tasa-arvoinen ratkaisu. Rakennukset tulee suunnitella siten, että kaikkien rakennuksen käyttäjien tulee voida käyttää samaa kadunpuoleista sisäänkäyntiä riippumatta henkilön liikkumiskyvystä. Kaavan sallima ratkaisu lisää piha-
alueiden liikennettä ja asettaa talvikunnossapidolle erityisvaatimuksia sekä piha-alueille että kulkureiteille.

Kuninkaantammeen ei ole suunniteltu omia sosiaali- ja terveyspalveluja, vaan alue tukeutuu jo olemassa oleviin palveluihin. Lähimmät sosiaali- ja terveyspalvelut sijaitsevat Kannelmäessä ja Malminkartanossa, Vantaan Myyrmäessä sijaitsee myös terveysasema. Halutessaan asukkaat voivat hakeutua mille tahansa terveysasemalle myös kaupungin rajojen ulkopuolelle. Suunnitellut uudet joukkoliikenneyhteydet mahdollistavat myös muiden alueiden palvelujen käytön. Lisäksi kaava mahdollistaa julkisen palvelujen tilojen sijoittumisen asuinrakennusten ensimmäiseen kerrokseen.

Helene Schjerfbeckin puiston taideteoksia, maaston muotoiluja, puronvarren reittejä sekä kasvillisuuden värien käyttöä suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon liikkumisesteiset ja näkövammaiset. Tulee myös huolehtia, että vesiuomia ylittävät sillat soveltuvat liikkumis- ja toimintaesteisille. Kevyen liikenteen keskeiset palveluihin johtavat väylät tulee olla myös talvella esteettömiä liikkumisväyliä.

Vastine

Kaavaehdotus perustuu rinnerakentamiseen, johtuen sekä luonnollisesta maanpinnan korkeudesta että uuden pääkadun, Kuninkaantammenkierron luonnollista maanpintaa korkeammasta sijainnista. Kuninkaantammenkiertoa reunustavissa kortteleissa asukaspysäköinti sijoituu siten luontevasti pihakan-
nen alle. Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että kaavaehdotuksen mukainen rakentaminen on mahdollista to-

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

---

teuttaa kaupunginhallituksen hyväksymien esteettömyyslinjausten mukaisesti. Kaavaselostukseen on lisätty esteettömyyttä käsittelevä kappale. Rakennussuunnittelua ja toteutusta valvoo rakennusvalvontavirasto.

Helene Schjerfbeckin puiston suunnitelma täyttää esteettömyyden perustason vaatimukset. Puiston suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa rakennusvirasto.

Pelastuslaitos (23.1.2013) toteaa, että A-korttelialueelle osoitetusta kaavamääräyksestä "saa asumista palvelevia asunnon ulkopuolisia varastoja, saunoja, talopesuloita, kuivaus- ja jätehuoneita, harraste- ja kokoontumistiloja sekä teknisiä tiloja rakentaa rakennuksen kaikkiin kerroksiin, ullakkokerrokseen ja piharakennuksiin" poistettavaksi sanan ullakkokerrokseen. Perusteena on, että kaavassa edellytetään rakennuksien olevan puurakenteisia ja rakennusmääräyskokoelma E1 ei salli käyttöullakoita puukerrostaloihin.

Vastine

Kyseistä kaavamääräystä on lausunnon perusteella tarkistettu ja siitä on poistettu sana "ullakkokerrokseen".

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) (15.2.2013) toteaa, että HSL on antanut 18.10.2012 lausunnon asemakaavan muutoslunoksesta. Jo lausutun lisäksi HSL haluaa korostaa joukkoliikennekadun sekä Hämeenlinnanväylän liittymän erittäin tärkeää roolia kaavamuu-
toksen liikenteellisten tavoitteiden saavuttamisessa, eli alueen kytkemissessä osaksi tehokasta joukkoliikennejärjestelmää. Vantaan seutulinja ei saada kulkemaan Kuninkaantammen alueen kautta, eikä Helsingin sisäistä linjaa Hakuninmaalta voida jatkaa alueelle ennen kuin Hämeenlinnanväylälle vievä liittymä ja Hakuninmaan ja Kuninkaantammen välinen joukkoliikennekatu ovat valmiita.

Vastine

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että kaupunki on varautunut rakentamaan Hämeenlinnanväylän liittymän Kuninkaantammen rakentamisen alkuvaiheessa. Perhekunnantien joukkoliikennekadulla on tarkoitus aloittaa liikennöinti syksyllä 2015, samanaikaisesti Jokeri 2 -joukkoliikennelinjan kanssa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

(15.2.2013) esittää, että aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesijohtoa noin 850 metriä, jätevesiviemäriä noin 850 metriä ja hule-

27.11.2012, täydennetty 24.6.2013

---

vesiviemäriä noin 550 metriä. Lisäksi Helene Schjerfbeckin puistoon rakennetaan koko osayleiskaava-alueella palvelevat huleveden viivytysjärjestelmät, jotka tulee toteuttaa vesilaitostoiminnan ulkopuolisella rahoituksella.

Asemakaavaselostuksen vesihuoltoliitteessä on esitetty korttelin 33403 läpi menevälle yleiselle jalankululle varatulle alueen osalle sijoitettavaksi yleinen vesijohto ja jätevesiviemäri. Lisäksi Muotokuvanpolulle sekä Asetelmankujan itäpäähän merkitylle kevyenliikenteen katualueelle on merkitty rakennettavaksi uutta yleistä vesihuoltoa. Jotta yleisten vesihuoltolinjojen rakentaminen ja ylläpito onnistuu, tulee ko. alueiden leveyden olla vähintään 6 metriä.

Vastine

Lausunnossa esitetyt, Muotokuvanpolun ja Asetelmankujan jalankululle ja pyöräilylle varatut katualueet sekä tilavaraus korttelissa 33403 on asemakaavassa levennetty 6 metriin vesihuollon rakentamisen ja ylläpidon mahdollistamiseksi.

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
HELSINKI 10
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37409

Tilinumero

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

Kuninkaantammen keskustan asemakaava ja asemakaavan muutosluonnos
Kuninkaantammen etelärinteen osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Keskustelutilaisuus

Aika: 1.2.2011 klo 16–18
Paikka: Pitkälakosken maja
Läsnä: KSV (Tyynilä, Jaakonaho, Saransaari, Forsman)
noin 35 osallista

Tilaisuuden ohjelma:

- vapaa

Mielipiteitä ja kysymyksiä:

Kaava-alueetta koskevat

- Mikä on rakentamisen aikataulu? Milloin rakentaminen alkaa?
- Mukavan näköinen suunnitelma. Hyvä että tulee värikäs alue!
- Hämeenlinnanväylän liittymä tulee rakentaa ennen kuin asuntoalueen rakentaminen alkaa. Lisäksi liittymän rampit täytyy rakentaa eteläsuunnan lisäksi myös pohjoiseen. Kaikki rakentamisaikainen liikenteen tulee kulkea uuden liittymän kautta eikä Vantaan Kaivokselan liittymän kautta. Vantaa ei ole antanut lupaa tuoda työmaaliikennettä Vantaan kautta.
- Kaivokselan liittymän kautta kulkeva rakentamisaikainen tai asukasajo aiheuttaisi meluhaittaa läheiselle omakotialueelle, siksi liittymä on rakennettava ensin.
- Kaivokselan liittymä on tukossa Silvolan suuntaan. Vasemmalle kääntyminen ei kestä lisäliikennettä. Pitäisi saada liikennevalot. Mieluiten pitäisi saada uusi ramppi keskustan suunnasta. Koska se rakennetaan?
- Tuleeko Jokeri 2 -linja koskaan toteutumaan? Mitä kautta Jokeri-tunnelin louheet kuljetetaan?
- Tarvitaanko Kehä II:ta? Aiotaanko se rakentaa joskus? Entä melusteet Hämeenlinnanväylälle?
- Mitä palveluita keskustaan tulee? Tuleeko kirkko?
- Onko kaavassa määritelty jotenkin julkisivujen väriä tai materiaaleja? Tuleeko puuta?
- Kuinka korkeita keskustan asuinrakennuksista tulee? Pohjoisosassa Kuninkaantammentietä lähinnä olevat rakennukset ovat kaavassa liian korkeita.
- Miksei tässä kaavassa ole mukana Kuninkaantammentietä?

- Oletteko ottaneet suunnittelussa ympäristöasioita huomioon vai edustatteko vielä edellistä sukupolvea?
- Hyvä että säilytetty avokallioalue pohjoisosassa, sitä ei saa pilata, eli rakentaa puistomaiseksi, vaan säilyttää luonnontilassa
- Täällä on varmaan kivaa asua. Aiotaan muuttaa tänne.

Kuninkaantammen etelärinnettä koskevat

- Vastustan joukkoliikennekatua Perhekunnantieltä Kuninkaantammeen, koska se lisäisi liikennettä Perhekunnantiellä.
- Perhekunnantiellä on suoalue ja ympäristössä asuu paljon lapsia. Perhekunnantielle ei saa tuoda lisää liikennettä eikä ainakaan työmaaliikennettä.
- Hieno puistosuunnitelma! (kommentti tulevasta Helene Schjerfbeckin puistosta)
- Kuinka korkeita tulevat rakennukset ovat?

Muuta Kuninkaantammen aluetta koskevat

- Milloin koko Kuninkaantammen alue on valmis?
- Kuninkaantammentiellä kevyen liikenteen turvallisuus on huono. Kuninkaantammentielle tulee saada turvallinen kevyenliikenteen yhteys ja kaupungin tulee se toteuttaa.
- Keskuspuistoon mennään ulkoilemaan autolla Kuninkaantammentien kautta ja sinne ajetaan usein ylinopeutta. Kesäiltaisain nuoriso ajaa Pitkähäkin majalle vinguttamaan renkaita.
- Kuninkaantammentielle ei saa ulottaa bussilinjaa. Tie ei kestä bussiliikennettä, emme tarvitse bussia tiellemme!
- Osayleiskaavaan merkitty katuyhteys lammen suunnasta Kuninkaantammentielle ei saa toteutua. Siitä aiheutuisi lisäliikennettä ja häiriötä Kuninkaantammen asukkaille.
- Mitä Vesilaitoksen vesialtaalle on kaavassa tehty? Mitä aiotaan tehdä altaan radioaktiiviselle pohjasakalle?
- Kuinka lammesta saadaan uintikelpoinen, kuka kunnostuksen maksaa? Voiko lammen ympäri kiertää lenkkiä kuka tahansa tulevaisuudessa?
- Säilyykö Pitkähäkin ulkoilumaja?

KUNINKAANTAMMEN ASUKASTILAISSUUS Etelärinteen luonnos ja Lammenrannan OAS

Paikka: Kannelmäen peruskoulu, Runonlaulajantie 40

Aika: 4.10.2012 klo 18 - 20

Läsnä kaupunkisuunnitteluvirastosta:

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö
Ulla Jaakonaho, arkkitehti
Leena Saransaari, liikennesuunnittelu
Maija Mattila, sihteeri
Marjo Nurminen, puheenjohtaja

Talous- ja suunnittelukeskus

Kimmo Kuisma, projektinjohtaja

Osallistujia: 24 henkilöä

Tilaisuuden kulku

Tilaisuuden avasi puheenjohtaja Marjo Nurminen. Tilaisuudessa esiteltiin Etelärinteen luonnos (Ulla Jaakonaho ja Leena Saransaari KSV) ja Lammenrannan suunnittelun lähtökohtia ja eteneminen (Suvi Tyynilä, KSV).

Tilaisuudessa esitetyjä mielipiteitä ja kysymyksiä:

Muistioon on kirjattu tilaisuudessa esitetyjä mielipiteitä ja kysymyksiä. Mielipiteet ja kysymykset on seuraavassa esitetty aihealueittain:

Etelärinteen kaavaluonnos

- Aikaisemmissa tilaisuuksissa on kerrottu, että uusi liikenneyhteys on tarkoitettu vain joukko- liikenteelle. Mikä on tilanne nykyisin? Miten estetään se, että tiellä ei aja yksityisautoja?
- Alueelle on suunniteltu pelikenttä. Jos se on tarkoitettu pelikentäksi, onko se jalkapallokenttä? Jos se on jalkapallokenttä, siellä järjestetään jalkapalloturnauksia. Mihin autot pysäköidään?
- Eikö ole suunniteltu muuta reittiä joukkoliikenteelle kuin Perhekunnantien kautta? Aika paljon tulee uutta liikennettä, kun rakentamista tulee näin paljon.
- Ovatko samat kuvat netissä? Ovatko esitykset netissä? Minä en ainakaan ole tiennyt mistään puistosuunnitelmista mitään. Onko niitä esitelty asukkaille.

Lammenrannan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

- Mitä kaikkea työmaan aikaista liikennettä tulee kulkemaan Kuninkaantammentien kautta? Kun tulee vesilaitoksen alavesisäiliöt, siitä tulee paljon louhetta. Onko mahdollista, että alavesisäiliön louheet myös menisi lammenrannan esirakentamiseen?

- Missä Jokeri 2 tunnelin louhinnasta aiheutuvien kivien murskaaminen tapahtuu? Tehdäänkö se maan alla vai maan pinnalla. Mihin aikaan murskaus tehdään? Voiko tapahtua viikonlopunakin?
- Mistä kulkee Jokeri linjan työmaakuljetukset?
- Louhitaanko joukkoliikennetunneli molemmista päistä?
- Oletteko tosissanne sitä mieltä, että alueelle jää lampi, joka välillä on sammakonkutupaikkana ja välillä siinä on vettä?
- Alueella on kiertämässä adressi jossa vaaditaan, että Pitkälampi säilyisi.
- Kuninkaantammentieläisiä askarruttaa, miten alueelle tullaan rakentamisaikana ja kuinka paljon liikenne tulee Kuninkaantammentielle lisääntymään.
- Nyt lampi on tyhjä. Tshernobylin onnettomuuden jälkeen lammen kohdalle tuotiin radioaktiivista ainetta, joka on nyt siellä pohjasakassa. Pohjassa ei kasva yhtään kasvia. Mihin sakka pohjasta poistetaan?
- Mikä tulee olemaan lammen keskisyvyys? Onko se Päijänteen vettä?
- Milloin ja mistä kevyen liikenteen väylä suljetaan Jokeritunnelin rakentamisen ajaksi?

Muuta

- Näytättekö isosta kartasta, miten Jokeri2 liittyy nykyiseen Kuninkaantammentiehen? Mistä se kulkee?
- Miksi isoa liittymää ei tehdä ensin, jotta ei tarvitse ajaa Kuninkaantammen yksityistietä?
- Edustan yksityistä Kuninkaantammen tiekuntaa. Miksi te ette kysy asukkailta mitään? Miksi te suunnittelette kulkua Kuninkaantammentien kautta, mutta ette kysy meiltä mitään. Miksi te ette anna meille rahaa tien kunnostukseen, että tietä voisi pitää kunnossa. Kun teette näitä suunnitelmia, ottakaa meihin yhteyttä.
- Nyt ei ole kysymys vain siitä, että kun liikenne kasvaa, melu lisääntyy. Kuninkaantammentielle on paljon kevyttä liikennettä: alueen asukkaat sekä virkistysalueelle menevät. Ennen kuin Kuninkaantamme aletaan rakentaa, kevyen liikenteen liikkuminen tulee turvata.
- Koska vesilaitoksen alavesisäiliö tehdään betonista, Kuninkaantammentielle ei tulekaan kiviaineista kuljettavia rekoja, vaan tulee betoniautoja.
- Kaivoksela liittymän parannus on ollut jo kauan aikaa suunnitelmissa ja se aina siirtyy?
- Milloin liittymä Hämeenlinnanväylälle rakennetaan?
- Kuka kustantaa Hämeenlinnanväylälle tulevan tilapäisen liittymän?
- Miten tiukasti Helsingin kaupunki on sitoutunut maksamaan 5,5 miljoonan euron liittymän kustannuksiin?
- Hakuninmaalaisten huolena on, että kun liittymä tehdään, Hämeenlinnantieltä tuleva melu Hakuninmaalle tulee kasvamaan.
- Saadaanko tässä vaiheessa Hämeenlinnanväylän varteen meluste? Se olisi Hakuninmaalaisten harras toive.
- Milloin asuinrakennuksia aletaan rakentaa?
- Milloin keskustan alueen toteutus alkaa ja miltä alueelta rakentaminen alkaa? Milloin alkaa Kuninkaantammentien varrella ja päässä olevien omakotialueiden suunnittelu?
- Milloin Editan lounais- ja eteläpuolen rakentaminen alkaa?
- Minkälaisia asuntoja alueelle tulee? Tuleeko omistus-, vuokra-, hitas- tai kaupungin omia vuokratiloja?

- Onko missään muualla suunniteltu pientaloja kuin vesilaitoksen viereen?
- Mitä tarkoittaa, että olemassa olevilla alueilla tonttitehokkuutta nostetaan? Milloin tämä suunnittelu alkaa?
- Kestääkö herkkä ulkoilualue ja ainutlaatuinen virkistysalue näin paljon asukkaita? Alueelle on tulossa jopa 5 000 asukasta ja 6 kerrosta korkeita kerrostaloja. Minusta suunnitelmissa on hienoja alueita ja ajatuksia, mutta rakentaminen on kovin erilaista kuin nykyisin Hakuninmaalla ja muilla ympäröivillä alueilla. Nykyisin hiihtoladut ovat todella kovassa käytössä ja siellä on jo nykyisin ruuhkaa. Meidän pitää tehdä sinne 10-kaistaiset ladut, jotta kaikki uudetkin käyttäjät saadaan sinne mahtumaan.
- Tuleeko Kuninkaantammen alueelle oma koirapuisto? 5000 ihmistä tuo mukanaan 600 koiraa.
- Kuuluuko suunnittelualueeseen myös Hämeenlinnanväylän länsipuolella oleva kiilamainen alue, joka oli mukana osayleiskaava-alueessa?
- Mitkä alueet Helsingin kaupunki osti Senaatti-kiinteistöiltä?